

πλάτος τῆς Πεξυπόλεως εἶναι μοίραις 54, καὶ 56'. λεπτά. τὸ δὲ μῆκος αὐτῆς ἀπὸ τὸν πρῶτον Μεσημβρινὸν ἕως εἰς τὸν Μεσημβρινὸν τῆς εἶναι μοίραις 47, καὶ 58'. λεπτά. καὶ ταῦτα μὲν περὶ τῆς Πεξυπόλεως, καὶ τῆς αὐτῆς ἐπαρχίας.

Περιγραφή τῶ Δεκάτε τῆς Λιβωνίας καὶ τῶν Πόλεων αὐτῆς.

Πρὸς τὰ Δυτικὰ μέρη τῆς Ἰγγρίας ἀμέσως Σαλμ. εἰσέρχεται ἡ Ἐπαρχία τῆς Λιβωνίας μετ' ἰτλον Δεκάτε. καὶ αὐτὴν τὴν ὑπόκειται ὁ μέγας Πέξος ἐναντίων τῶν Σφίτζων, καὶ τὴν ἔνωσε μετὰ τὸ Βασίλειόν τε, καθὼς καὶ τὴν Ἰγγρίαν. Αὕτη ἡ ἐπαρχία συνορεύει πρὸς μὲν τὰ Βόρεια μέρη μετὰ τὸν Κόλπον τῆς Φινλανδίας, πρὸς Ἀνατολὰς Σύνορον τῆς Λιβωνίας. δὲ μέρος μετὰ τὴν Ἰγγρίαν καὶ μέρος μετὰ τὴν ἐπαρχίαν τῆς μεγάλης Νοβογορόδ', καὶ μέρος μετὰ τὴν ἐπαρχίαν τῆς Πλεσκόβ. πρὸς τὰ Μεσημβρινὰ μέρη συνορεύει μετὰ τὸν ποταμὸν Δεῖνα (ὁ ὁποῖος χωρίζει ἀπὸ τὴν Κερλανδίαν καὶ Λιθωνίαν ἐπαρχίας τῆς Πολωνίας). καὶ τελευταῖον πρὸς Δυσμὰς συνορεύει μετὰ τὴν Βαλτικὴν Θάλασσαν. Ἐκτείνετο δὲ ἀπὸ τὰ νότια μέρη πρὸς τὰ Βόρεια, ὅπως εἶναι τὸ μᾶκρος τῆς ἕως ἑκατὸν ἑξήκωτα μίλια. καὶ ἀπὸ Δυσμὰς πρὸς Ἀνατολὰς, ὅπως εἶναι τὸ πλάτος τῆς ἕως ἑκατὸν εἴκοσι μίλια.

Διαιρεῖται κοινῶς εἰς δύο μέρη, εἰς τὴν Ἐδο-
νίαν

84 ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ

Βιαιίε-
σι τῆς
Λιβω-
νίας.

νίαν πρὸς τὰ Βόρεια, καὶ εἰς τὴν Λέττεν, ἢ
Λεττονίαν πρὸς τὰ Νότια. ἡ Ἐπαρχία αὕτη εἶναι
τόσον καρπύφορος εἰς σιτάρια καὶ ἄλλα γεννήματα,
ὡς ἔοπε ἔλαβε κατ' ἑξοχὴν τὴν ὀνομασίαν να κα-
λεῖται ἡ Ἀποθήκη καὶ τὸ σιτοφυλάκιον τῶν Βορείων
μερῶν.

Αιμπ.
Πλασι-
πάρχο-
τος.
τὸν διὰ-
φορεῖ.

Καὶ ἡθελε καρποφορήσῃ καὶ περισσότερο, εἰ
δὲν εἶχε τόσας λίμνας, ὅπερ πλημμυρῶσι διαφό-
ρος πεδιάδας. ἡ Λιβωνία πλεσιοπαροχεῖ ἀπὸ
ὅλα τὰ πρὸς ζωοφίαν ἀναγκαῖα, ἔφευσι δη-
λαδὴ οἱ ἐντόπιοι πολλότατα κοπάδια βορῶν
καὶ ἀγέλαις βοῶν, καθὼς καὶ λακινιαῖς ἀλό-
γων. ὁμοίως ἀπὸ τε τὴν θάλασσαν καὶ ἀπὸ τὰ
ποτάμια ἀγάθιστοι πολλὰ καὶ καλά ὄφάρια διαφό-
ρων εἰδῶν.

Θῶα καὶ
θηρία.

Εἰς τὰ δάση ταύτης τῆς Ἐπαρχίας εὐρίσκονται
πολλότατα ἄγρια θηρία καὶ ζῶα, ἡ γυν Ἀρκῆδες,
Λύκοι, Ἀλέπια, Ἀλκεις, Ζορκάδα, Ἐλάφια,
Ρόναι, ἡ γυν εἴς ἄλλο εἶδος ἐλάφων, Λαγοὶ καὶ
ἄλλα παρόμοια. ἀπὸ τὰ ὅποια οἱ ἐντόπιοι ποιῶ-
σι μεγάλα κυνήγια. καὶ ἐπειδὴ εὐρίσκουσι πολ-
λότατα δάση καὶ λόγγοι εἰς τὴν Λιβωνίαν ἀπὸ πύ-
κας, ὄξιαῖς, δρυῖς, καὶ ἄλλα δένδρα, οἱ ἐγχώριοι
διατῆτο κατασκευάζουσι τὰ ὀσπίτιά τε ξύλινα, καὶ
εἰς τὰς πολιτείας ἀκόμη πολλοὶ ποιῶσι τὸ ἴδιον,
διὰ τὴν ἀκόλιαν τῆς οἰκοδομῆς.

Αιμπ.
Μετα-
στροφῆς.

Ἡ πραγματεία, ὅπερ ἀγαθύνουσιν ἀπὸ ταύτων
τὴν Ἐπαρχίαν, τὰς ὁποίας σέλλουσιν εἰς ἄλλες τό-
πους οἱ Πραγματάρχαι, εἶναι αἰ ἀκόλυθαι. ἡ γυν
λι-

Λινάρια, Κανάβια, Κερίον, μέλι, δέρματα ἀπὸ διάφορα ζῶα ἡμερα καὶ ἀγρια, πύσσα διὰ τὰ καράβια, καὶ σάκη διὰ σαπῆνι, καὶ ἄλλα ὅπερ κατασκυιάζουσι τὰ γαλιῖα.

Οἱ Ἀρχαῖοι ἐγκατοικοὶ τῆς Λιβωνίας ἦσαν μία ἀποικία τῆς Βυρδάλων. καὶ ἐκατέγοντο ἀπὸ κάποιον ἔθνος εἰδωλολάτρων, ὅπερ ἐκατοικῆσαν τὰ Ἰπριβόρεια μέρη τῆς Γερμανίας. οἱ ὅποιοι κατοικήσαντες εἰς τὰς τὰς τόπας, ἦσαν ἐκπαλαὶ ἐχθροὶ ἀστρονδοὶ τῆς Χριστιανῶν. Ἀλλ' οἱ Πραγματῶνται τῆς Λυβέκκας καὶ Βρέμας ἦσαν οἱ πρῶτοι, ὅπερ ἔφερον εἰς τὴν Λιβωνίαν τὴν Χριστιανικὴν θρησκείαν. καὶ ἐπειδὴ οἱ ἐντόπιοι δὲν ἤθελον νὰ δεχθῶσι τὴν εἰς Χριστὸν πίσιν αὐτοπροχειρέτως, οἱ Καβαλλιέροι τῆς Τότονικῆς τάγματος τὰς ἐβίασαν καὶ τὴν ἐδέχθησαν καὶ δωρικῶς τὰς. μετὰ τὸ νὰ ὑπόταξαν καὶ τὴν ἐπαρχίαν αὐτῆς.

Λαμπ.

Χριστιανική πίστις πῶθεν ἤλθεν εἰς Λιβωνίαν.

Ἀφ' ἧς λοιπὸν οἱ τῆς Τότονικῆς τάγματος Καβαλλιέροι ὑπόταξαν τὴν Λιβωνίαν, ἦσαν ὑποκείμενοι εἰς τὸν Ἀυτοκράτορα τῆς Γερμανίας. ἀλλὰ καὶ εἰς τὸ μετέπειτα εἰς τὰς 1513. τόσον ὁ Ἀρχιεπίσκοπος τῆς Ρίγας (ἡ ὁποία εἶναι ἡ πρωτεύουσα Μητρόπολις τῆς Λιβωνίας) μετὰ τὰς ὑπ' αὐτὸν Ἐπισκόπους, ὅσον καὶ ὁ Μέγας Μαΐστωρ τοῦ Τότονικῆς τάγματος (ὁ ὅποιος εἶχεν ἐλωθρωθῆ ἀπὸ τὴν ὑποταγὴν τῆς Βασιλείας τῆς Πρωσίας) ἐσυμμεριθμῆντο εἰς τὸν κριθμὸν τῆς Πριγκίπων τῆς Ἰμπερίας, ἦσαν εἰς τὴν

Λαμπ.

κατάλογον ἐκείνων, ὅπῃ ἐκλέγῃσι ἡ Αὐτοκράτο-
ρα τῆς Γερμανίας.

Κατὰ τὰς 1558. Ἰωάννης Βασίλοβικ ὁ Βασι-
λεύς τῆς Μοσχοβίας, ἀφ' ἧς ὑπόταξε τὸ Βασίλειον
τῆ Καζανίης, καὶ τὸ τῆ Ἀσχαχανίης, λαμβάνοντας
δίκαιον καὶ εὐλογον πρόφασιν διὰ τὰς διχονοίας,
ὅπῃ ἔφερον μεταξύ τῆ μεγάλης Μαίσορος τῆ Τού-
τονικῆ πάγματος καὶ τῆ Ἀρχιεπισκόπου τῆς Ρίγας,
ἐμβῆκεν εἰς ταύτῃ τῷ ἐπαρχίῃ με ἀρκετὸν
στράτευμα, καὶ ἀφ' ἧς ἐκέρσασε τὰς δύο ἐπισκο-
πικὰς ἐπαρχίας τῆ Δέρπτ, καὶ τῆς Βιρλαύδας,
ἐπέστρεψε πάλιν εἰς τὴν Μόσχαν. οἱ Λιβωνιαῖοι
ὅμως ἐπρόσβρεξαν εἰς τὰς Πριγκίπυς τῆς Γερμα-
νίας, ζητῶντες τὴν βοήθειαν ἐναντίον εἰς ἕνα τοι-
ῦτον ἰσχυρὸν ἐχθρόν. ἀλλ' ὡς εἶδον, ὅτι δὲν ἐ-
πέτυχον τὸ ζητέμῃνον, ἡ πολιτεία Ρέϋελ, ἡ ὁ-
ποία μάλιστα ἦτον εἰς κίνδυνον καὶ φόβον διὰ τὴν
μὴ κερσάσθῃ καὶ ὑποταχθῇ ἀπὸ τῆς Μοσχοβίας,
ἐπρόσβρεσαν εἰς τὸν Βασιλέα τῆς Δανιμαρκίας·
ἀλλὰ μὴ δέοισκοντας καὶ ἐκεῖ βοήθειαν, ἐπρό-
σβρεσαν εἰς τὸν Εἰρρῖκον Βασιλέα τῆς Σφειζίας
καὶ τῆ ἐζητῶσαν ἀρκετὴν βοήθειαν καὶ στρατευμάτων,
καὶ χρημάτων. τῆς ἀποκείσθῃ ὁ Βασιλεύς Εἰρρῖ-
κος, ὅτι τὸ Βασιλεῖόν τε δὲν ἦτον εἰς σάσιν νὰ
τὴν δώσῃ ἢτε στρατεύματα, ἢτε χρήματα. ὅμως εἰ
θέλωσι νὰ ὑποταχθῶσιν εἰς τὴν ἑξουσίαν τε, καὶ
διαυθύντῃσιν τε, αὐτὸς θέλει τὴν φυλάξῃ ὅλα
τὰ προνόμια, ὅπῃ ἔχῃσι. καὶ θέλει τὴν διαυθε-
τῶσει ἐναντίον εἰς τὴν καταδρομὴν τῆς Μοσχο-

Λιβων-
νικῖοι
ζητῶσι
βοήθει-
αν.

βιτῶ. εἰς τὴν τοιαύτην ἀπόκλεισιν τῆς Εἰρήνης, συμβαλέθεισα ἡ πολιτεία τῆς Ρεϋελ μετὰ τὸς πλησιοχώρους γείτωνάς της Ἀρχοντας τῆς ἐπαρχίας, ἐπαραίτησε καθεὶν ἄλλο συμφέρον, καὶ ὑποτάχθη εἰς τὴν ἔξυσίαν καὶ διαυθεύτῳ τῆς Βασιλείας τῆς Σφριζίας εἰς τὸς 1560.

Εἰς τὸν αὐτὸν καιρὸν ὁ Ἀρχιεπίσκοπος τῆς Λαμ Ρίγας, καὶ ὁ Ἐπίσκοπος καὶ κυβερνήτης τῆς Τάτονικῆς πάγματος, ἐπρόσδραμον εἰς τὸν Σιγισμόνδου Αὐγύστου Βασιλέα τῆς Πολωνίας, ζητῶντες τὴν βοήθειαν ἐναντίον εἰς τὸν αὐτὸν ἐχθρόν της, τῆς Βασιλείας δηλαδή τῆς Μοσχοβίας, ὑποχόμενοι νὰ τῆ δώσωσιν ἕξ χιλιάδας Δακάτα διὰ τὰ ἔξοδα τῆς πολέμου, καὶ εἰς ἀσφάλειαν τῆς ὑποχέσεως τῆς ἐνεχείρισαν ἐννέα Κομπούλεις διὰ ἐνίσχυρον.

Ἀλλ' εἰς τὸς 1561. βλέπωντας ὁ Βασιλεὺς τῆς Πολωνίας, ὅτι ἐκινδύνυσε νὰ χαθῆ ὅλη ἡ Ἐπαρχία τῆς Λιβωνίας διὰ ταῖς διχόνοιας τῶν Ἐκτοπίων Ἀρχόντων, καὶ ὅτι ἡ πολιτεία Ρεϋελ μετὰ τὸ φεικτότερον μέρος τῆς Εἰθονίας, εἶχεν ὑποταχθῆ εἰς τὴν ἔξυσίαν τῆς Σφριζίας, ἀρνήθη τὴν βοήθειαν, ὅπως εἶχεν ὑποσχεθῆ νὰ τὴς δώσῃ. εἰς ὅμως ἤθελαν ὑποταχθῆ εἰς τὴν ἔξυσίαν τῆς Πολωνίας ὅ, τε Ἀρχιεπίσκοπος τῆς Ρίγας καὶ ὁ Μόγας Μαίτωρ τοῦ Τάτονικῆς πάγματος, τότε ἤθελε τὸς ὑπερασπισθῆ καὶ διαυθεύτῳ.

Ἡ ἀνάγκη τὸς ἐβίασε δεῦρ νὰ ἐγχειρίσωσιν

ὅλα τὰ χρυσόβελλα, ὅσα εἶχαν λάβῃ παρὰ τῷ
 Αὐτοκράτορος τῆς Γερμανίας, καὶ ὅλας τὰς σφρα-
 γίδας καὶ ἡγεμονικά σημεῖα εἰς χεῖρας τῷ Πρίγ-
 κηπος Ρ'αδζιβίλ, Ἐπιβόπυ τῷ Βασιλέως τῆς Πολ-
 ωνίας, ἐμπροσθεν τῷ ὁποίῳ ὑποσχέθησαν
 μεθ' ἑρῆς ἐνεμπισσοσύλῃ καὶ ὑποταγῇ εἰς τὸν
 Βασιλέα τῆς Πολωνίας. Τύτῃ ὁ Βασιλεὺς τῆς
 Πολωνίας ἔδωκε τὴν Κερλανδίαν (ἡ ὁποία ἦ-
 τον ἐνωμένη μετὰ τὴν Λιβωνίαν τότε) μετὰ τὴν
 Δεκάτη εἰς τὸν Γοδάρδον Κεττλέρ Μέγαν Μαί-
 σρα τῷ Τότονικῷ πάγματος· ὁ ὁποῖος ὑποχέ-
 θε ἐνεμπισσοσύλῃ καὶ ὑποταγῇ εἰς τὸν Βασι-
 λέα τῆς Πολωνίας εἰς τὸς 1562. Μαρτίῃ 5.
 ἀλλ' ὁ Κεττλέρος, ὅπως ἦτον ὁ ὑπερος Μαίτωρ ἐ-
 κείνῃ τῷ πάγματος, ἄφησε τὸ αὐτὸ Δεκάτον τῆς
 Κερλαντίας εἰς τὴν Βασιλέα τῆς Πολωνίας, καὶ ἐκρά-
 τησε μόνῃ τὴν Λιβωνίαν.

Ἄρμα.

Οἱ Σφέτζοι ὑπέταξαν ταύτῃ τὴν ἐπαρχίαν.
 καὶ τὴν ἐπρόσθεσαν εἰς τὸ Βασίλειόν τῃς μετὰ τὴν
 ἀγάπῃ καὶ σωθῆκῃ, ὅπως ἐγένεον εἰς τὸς 1660.
 Μαΐῃ 3. μεταξύ τῷ Ἰωάννῃ Καζιμίρῃ Βασιλέως
 τῆς Πολωνίας, καὶ τῷ Καρόλῃ Ι.Α. τῆς Σφετζίας·
 ἀλλ' οἱ Σφέτζοι ἐξ ἀνάγκης ἐβιάσθησαν νὰ ἔ-
 αφήσει τῷ Ρ'εσσῶν μετὰ τὸν φρικτὸν πόλεμον
 τῆς Πελτάβας, κάστρον γνωστὸν ὡς τὴν Θαυμα-
 στὴν νίκῃ τῷ Ρ'εσσῶν καὶ φοβερὸν ἀφανισμόν
 τῶν Σφέτζων, (ὁ ὁποῖος ἠκολέθησαν εἰς τὸς 1709.
 Ἰουλίου 11. αὕτη ἐσάθη ἡ δευτέρα νίκη τῷ
 μεγάλῃ Πέτρῃ ἐναντίον τῷ δωδεκάτῃ Καρόλου

Βα-

Ρ' ΟΥΣ ΣΙ' ΑΣ. ΚΕΦ. Β'. 89

Βασιλέως τῆς Σφειζίας. ἔδω' ἐσάθη τὸ δυσυ-
 χιές ναυάγιον τῆς Δουχιῶν τῆ β'. Καρόλας, ὁ
 ὁποῖος, ἀφ' ἧ ἔχασεν ὅλον τὸ σφάτεμα εἰς
 τῆτον τὸν πόλεμον, διὰ νὰ φυλάξῃ τὴ ζωὴν τε,
 ἀναγκάσθη νὰ ἀπεράσῃ τὸν ποταμὸν Βορυθέ-
 νιν πλέωντας μὲ τὸ ἄλογον διὰ νὰ φυλαχθῆ εἰς
 τὰς τόπας τῆς Τερκίας.) καὶ ἐσερέωσαν τὴ ὑπόταξιν
 καὶ ἔξυσίασιν τῆς Λιβωνίας οἱ Ρ' ἔασοι μὲ τὴ ἀγά-
 πῳ, ὅπῃ ἔγινε μεταξὺ Ρ' εσσίας καὶ Σφειζίας εἰς
 τὰς 1721. καὶ μὲ τὴν ἑπιβεβαιωτικὴν σιωθῆκῳ
 εἰς τὰς 1742. συμφωνηθεῖσαν.

Ἡ Λιβωνία λοιπὸν, ὡς ἀνωτέρω εἶπον, πε-
 ρεῖχει δύο ἑπαρχίας τὴν Ἐσθονίαν δηλαδὴ, ἐκ-
 κλίνουσιν πρὸς τὰ Βόρεια μέρη, καὶ τὴν Λεττο-
 νίαν, ἢ Λέττεν κοινῶς, πρὸς τὰ Νότια. περιέ-
 χει πρὸς τέτοις καὶ δύο νησιά τὸ Ο' ἔσελ δηλαδὴ,
 ἢ Ο' σιλίαν, καὶ τὸ Δάγω, ἢ Δαγῳαν. περὶ τῆς
 ὁποίων Νησιῶν εἰς τὸ τέλος τῆς περιγραφῆς τῆς
 ὅλης Λιβωνίας, θέλω κάμει τὴν περιγραφὴν τῆς.

Λαμπ.

Ἡ Ἐσθονία, ἢ Ἐ' θον ὑπὸ τῆς Ἐντοπίων λε-
 γομένη, εἶναι μία μεγάλη ἑπαρχία, καὶ ὑποδιαι-
 ρεῖται εἰς ἄλλας ἕξ μικρὰς ἑπαρχίας, ἢ γυν διοική-
 σεις, ἢ τοι Ἐπισκοπὰς. αἱ ὁποῖαι εἶναι ἢ Ἀ' μισνία,
 κοινῶς, Ἀ' μισν. ἢ Βιρλανδία, κοινῶς Βιρλάνδ'.
 ἢ Ἀ' λεντακία, ἢ τοι τὸ Ἀ' λεντάκιν. ἢ Βικκία, ἢ
 τοι τὸ Βίκκ. ἢ Γ' ενονία, κοινῶς Γ' ενον. καὶ ἢ Ο' λ-
 δονπῳα, κοινῶς Ο' δεπῳα.

Ἡ Ἐσθονία λοιπὸν κειμένη πλησίον τῆς Βαλ-
 τικῆς θαλάσσης, πρότερον εἶχεν ἕνα μεγάλον
 ἑμπέ-

Λαμπ.

ἐμπόριον μὲ τὰς πέρυξ ἐπαρχίας, καὶ ἄλλας ἐ-
 πὸ ξενία Βασίλειαν, εἰς σιτάειαν καὶ ἄλλα γνή-
 ματα, ἐπειδὴ καὶ εἶναι πλουσιοπάροχος εἰς ταῦ-
 τα. καὶ τὰ σιτάειά τις φυλάττονται καὶ βασιῦσι
 τέσσαρες ἢ καὶ πέντε χρόνους. μετὰ τὰ τὰ ξη-
 ραίνουσιν εἰς τὰ ὑπόκαυσα ἤγυν σόπαις καὶ φέρ-
 νους των. Ἄυτη ἡ Ἐπαρχία δίδει τὸν καθ' ἑκα-
 στον χρόνον ὑπὲρ τὰς ἑξατάς Χιλιάδας Ρέμπλια
 εἰσόδημα εἰς τὸ Βασιλικὸν Θησαυροφυλάκιον,
 ἔξω ἀπὸ πολλὰς τόπας καὶ χωρία, τὰ ὅποια εἶ-
 ναι ἴδια τῆ Βασιλείας. καὶ αὐτὰ δίδουσιν εἰσόδη-
 μα ἀπὸ τὰς καρπὰς, ὅπῃ καρποφοροῦσιν ἕως
 400, ρέμπλια εἰς 60, σρέμματα τόπον τῶ χω-
 ραρίων. Τὸ πλέον εἰσόδον ταύτης τῆς ἐπαρ-
 χίας εἶναι ἡ Μάμιας, ὅπῃ δίδονται ἐκεῖ
 εἰς διάφορα μέρη. καὶ ἀποδίδουσι τὴν αἰτίαν
 τῶν εἰς τὰ μέταλλα, ὅπῃ ἔχει ἐκείνη ἡ γῆ,
 τὰ ἑποῖα ἔχουσιν ἐπιτηδειότητα εὐὰ κατασκευάζουσι
 ταῖς Μάμιας.

Εἰσόδη-
 μα βα-
 σιλικόν

Πόλις
 ῥεῦελ.

Ἡ πρώτη πόλις ταύτης τῆς ἐπαρχίας εἶ-
 ναι ἡ Ρέβελια, ἢ τοι τὸ Ρέυελ, πολιτεία με-
 γάλη, πολυἀφρωπος, πλουσία, μετὰ τειχόκα-
 στρα ὄχυρά, καὶ πρὸ φημον ἐμπόριον. ἡ ὅποια
 πόλις κειμένη εἰς τὸ παραθαλάσσιον τῆ Κόλφου
 τῆς Φινλανδίας, ἢ τοι τῆ Φινικῆ, ἔχει ἕνα ἐπι-
 τηδειότατον λιμένα, εἰς τὸν ὅποιον ξεχειμάζει ἕνα
 ἀρκετὸν μέρος τῆ σόλων ἤγυν τῆ Ἀρμάδας τῆ Ρῥασίας.
 καὶ αὐτὸν λιμένα Πέτρος ὁ μέγας ἠ ἀύξησε καὶ τὸν ἐ-
 κατασκεύασε πλέον ἀσφαλέστερον, καὶ ἀρμοδιώτερον.

Ἡ τὸ.

Ἡ τοποθεσία ταύτης τῆς πολιτείας εἶναι χα-
 ρακτηριστική, ἐπειδὴ καὶ μέρος αὐτῆς κεῖται εἰς μίαν
 ὠραίαν παραθαλάσσιον πεδιάδα, μέρος δὲ εἰς
 τὸ πλάγιον ἐνὸς λόφου· ἐπαύω εἰς τὸν ὁποῖον
 εἶναι οἰκοδομημένη ἡ Ἀκρόπολις, ἤγουν τὸ φρέ-
 ριον, περιτειχισμένον μὲ τειχόκαστρα ὀχυρώ-
 τατα. ὁμοίως καὶ ὅλη ἡ πόλις εἶναι περιτειχισ-
 μένη μὲ δυνατὰ τειχόκαστρα, περικυκλωμέ-
 να μὲ χαυτάκια ὀλόγυρα. Βολμάρος ὁ δούτε-
 ρος, Βασιλεὺς τῆς Δανιμαρκίας εἰς τὰς 1230. Θεμε-
λίωσις.
 οἰκοδόμησεν ἐκ θεμελίων αὐτῶν. ἀλλ' ὁ τρίτος
 Βολμάρος εἰς τὰς 1347. τὴν ἐπέλησεν εἰς τὸν
 Γουβίνον τῷ Ἐκκυ Ἀρχιμαίτορα τῷ τάγματος
 τῆς Διβωνίας, ὅμω μὲ τὰς πόλεις Νάρβαν καὶ
 Βιασεμβέργαν.

Πρὸ τετρακοσίων σχεδὸν χρόνων αὕτη ἡ πό-
 λις ἦτον Ἀσιατικὴ, ἤγουν ἐλεύθερα, συμα-
 ρειθμεμένη εἰς τὰς Ἀσιατικὰς πόλεις τῆς Γερ-
 μανίας, ἕως εἰς τὸν καιρὸν, ὅπως οἱ ἐγκατοικοὶ
 τὴν ὑπόταξαν εἰς τὴν ὀξυσίαν τῷ Βασιλεῶς τῆ
 Σφειζίας εἰς τὰς 1560. καὶ τότε ἐνεργῶσεν ἕνα
 πολλὰ πλάσιον ἐμπόριον μάλιστα μὲ τὴν Ρ' οὐ-
 σίαν· ἐπειδὴ καὶ ὁ ἀρμοδιώτατος αὐτῆς λιμένας,
 καὶ τὸ εὐμορφὸν τῆς περιγιάλιον, ποιῶσι τὴν το-
 ποθεσίαν τῆς πολλὰ ὀπιπδεῖαν, ὡς ὅπως φαίνε-
 ται, πῶς ἡ φύσις κατὰ ἐτεχνέργησεν ὅτι τὸ αὐτὸ
 ἔχει τὴν ὀχολίαν τῆς ἀπραγματείας. ὅθεν καὶ σήμερον τὸ
 Ρ' οὐελ εἶναι πρὸς φημον, ὡς εἶπον, ἐμπόριον, καὶ
 πόλις πολλὰ πλοσία καὶ ὠραία.

Τὰ

92 ἹΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ

Σαλιμ.

Τὰ παλάτια τῆς Ἐντοπίων ἀρχόντων νεότερα καὶ τὴν Ἀρχιτεκτονικῶν τῆς νεωτέρων, εἶναι πολλὰ εὐμορφα καὶ μεγαλοπρεπῆ. συμμὰ εἰς τὰς ἄλλας οἰκοδομὰς ἡ Μητρόπολις καὶ τὸ παλάτιον τῶ ποτε Ἐπισκόπου, εἶναι τὰ πλέον ἀξιολογώτερα. Ὁ λόγος εἰς τὴν πολιτείαν φαίνοντι πανταχοῦ εὐμορφότατα περιβόλια. αὐτὴ ἡ πόλις ἔχει ἓνα κοινὸν γυμνάσιον, ἢτοι σχολεῖον μετέστροφος Διδασκάλου τῆς Ἐπιστημῶν καὶ τῶν Διαλέκτων.

Κτίρια. καὶ περιβόλια.

Εἰς τὰς 1733. μετὰ τὴν ἀδελφὴν τῆς Βασιλίσσης Ἀννας, ἔδωσαν οἱ πολῖται δύο Ἐκκλησίας εἰς τὰς Καλβίνους, ἐπειδὴ καὶ οἱ ἐντόπιοι εἶναι Λαθρηνοὶ. τὸν καθ' ἕνα χρόνον δύο φορὰς, τὸν Μαΐον δηλαδὴ καὶ τὸν Σεπτέμβριον συγκροτῶνται δύο πλησιώτατα καὶ πολυαυθραπότερα πανηγύρια, ἑξόχως μετὰ τὴν σωμαδικῶν τῆς Ἐγγλέζων καὶ Ὁλλανδέζων.

Λαμπ. Οἱ Ρῆσοι ποτε ὑπόταξαν τὸ Ρῆυελ.

Εἰς τὰς 1711. ὑπόταξαν ταύτῃ τὴν πόλιν οἱ Ρῆσοι χωρὶς νὰ χάσων καὶ ἓνα στρατιώτην. ἐπειδὴ καὶ οἱ ἐντόπιοι ἀκέραιες τὸν ἐρχομὸν τῆς Ρῆσικῆς στρατιᾶς, καὶ φοβηθέντες τὰς ἐπιδρομὰς τῆς Καζάκων καὶ Καλμύκων (ἀπὸ τὰς ὁποίας ἦτον σωμαδικόν τὸ περιαιότερον μέρος τῆς στρατιᾶς) ἔφυγον εἰς τὰ δάση καὶ εἰς τὰ χωρία, καὶ ἐκεῖ ἀπὸ τῆς λοιμικῆς νόσον ἀπέθανον σχεδὸν ἕως πενήντα χιλιάδες λαός. Τότε ὁ μέγας Πέτρος ἐπαρσάξεν ἑαυτὸν νὰ κατασκευασθῆ ἑνα λιμένας ἀρμόδιος διὰ τὴν Βασιλικὴν Ἀρμ.

μάδαν πλησίον εἰς τὸ Ρ' οδισκίικ, ὁ ὁποῖος καὶ ἐκατασκιάσθη με' ὄλιον τὴν τελειότητα, ἐκεῖ ὅπῃ τὴν σήμερον ξεχειμάζει εἰς ἄρκετον μέρος τῆς ναυτικῆς σόλης διὰ τὸ ἀσφαλέστερον τοῦ λιμένος.

Πρὶν γὰρ εὐχὴ ἢ αἵρεσις τῆς Λαθέρης, εἰς ταύτην τὴν πόλιν εἶχε τὴν καθεδραντα ἕνας Ἐπίσκοπος ὑποκείμενος εἰς τὸν Ἀρχιεπίσκοπον τῆς Ρίγας. ἀλλὰ τὴν σήμερον εἶναι ἕνας μόνον ὁπίστας Εὐαγγελικός τῆς Λαθιρανῶν· ἐπειδὴ καὶ ἡ πόλις ὅλη εἶναι Λαθιρανοί. ἔξω ἀπὸ τρεῖς χιλιάδες στρατῶμα Ρ' ασικόν, ὅπῃ σέκει ἐκεῖ πωτοτινά εἰς φρυγανὴν ἢ τοὶ φύλαξιν τῆς πόλεως, τὸ ὁποῖον ἀκολουθεῖ τὰ δῶματα τῆς Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας, ὁμῶς με' τῆς Ρ' ασικῆς Ἡγεμόνας τῆς πόλεως καὶ Ὀφφικιάλης τῆς στρατῶματος, οἱ ὁποῖοι ἔχουσι τὰς Ἐκκλησίας τῆς Ἀνατολικῆς, καὶ τῆς Γερεῖς τῆς Ρ' ασικῆς· ὥστε οἱ Λαθιρανοὶ καὶ οἱ Καβινισαὶ ἔχουσι τὴν ἄδειαν γὰρ ἐνεργῆσαι τὴν θρησκείαν τῆς ἐλευθέρως καὶ ἀνεμποδίστως.

Ἡ Βασιλεία τῆς Ρ' ασίας ἐχάρισε διάφορα χρυσόβυλλα καὶ προνόμια εἰς τῆς Ἐντοπίους τῆς Ρ' εὐελ. εἰς ταύτῃ τὴν πόλιν εἶναι τρία διαφορετικά Κριτήρια, καὶ τὸ μὲν πρῶτον εἶναι συνθεμνόν ἀπὸ τῆς Ἀρχοντας καὶ ἀγενεῖς ἀξιωματικῆς τῆς πόλεως, τὸ ὁποῖον ἔχει τὴν ὁπίσασίαν γὰρ θεωρῆσαι τὰς πολιτικὰς ὑποθέσεις τῆς πόλεως, ἐνεργῶντας τὴν δικαιοσύνην καὶ τῆς νόμους καὶ τὰ προνόμια τῆς πολιτῆς. Τὸ δὲ δεύτερον

Συλλμ.
Λαμπ.

Κριτή-
ρια εἰς τὴν
Ρ' εὐελ.

περον εἶναι συυθεμνόν ἀπό δώδεκα Κριτᾶς ἡ-
 γουω Ἀρχοντας τῆς ἐπαρχίας, ἔχοντες δε
 προσιῶτα κὲ πρόεδρον ἕναν ἀπὸ τῆς πρώτης τῆς
 Γερυσίας τῆς πόλεως. Τῆτο τὸ Κεμπέιον ἔχει
 τὴν ἐπιστάσιαν νὰ θεωρῆ καὶ νὰ ἀποφασίζῃ
 τὰς διαφορὰς κὲ ὑποθέσεις τῆς ἐπαρχίας ταύ-
 τῆς τῆς πόλεως. κὲ τὸ τρίτον κὲ ἀνώτερον Κε-
 πέιον εἶναι τὸ Βασιλικὸν Ἡγεμόνος καὶ διοικητὴ
 ὄπισθε, τὸν ὁποῖον ἡ Βασιλεία τῆς Ρῦσσίας
 σέλλει εἰς κυβέρνησιν τῆς πόλεως κὲ ἐπαρχίας
 ταύτης. ὁ ὁποῖος ἔχει εἰς τὴν ἐξουσίαν καὶ
 τὸ σράτευμα τῆς φρεῶς τῶ Κάστρου, κὲ αὐτοδί-
 αστοτον ἐξουσίαν ἐπαύω εἰς τὰ ἄλλα Κριτήρια, κὲ
 ἐνεργεῖ πληρεξέσιον ἀπόφασιν εἰς κάθε ὑπό-
 θεσιν εἴτε πολιτικῶν, εἴτε ἐγκληματικῶν, εἴτε
 στρατιωτικῶν.

Πρὸ ὀλίγων χρόνων ἐχρημάτισεν Ἡγεμὼν κὲ
 ἐξουσιασὴς τῆς ὅλης Ἐσθονίας ἐπαρχίας κὲ τῆ
 πόλεως ὀμῶ Ρῦελ, ὁ Ναύαρχος Ἀπραξίν, ὁ
 ἕνας ἀπὸ τῆς πρώτης Ἀρχοντας τῆς Ρῦσσίας.
 Εἰς πολλὰς Ἐκκλησίας κὲ παλαιὰς οἰκοδομὰς
 ἀκόμη φαίνονται αἱ σημαῖαι τῶ Βασιλέων τῆ Δα-
 νιμαρκίας, οἱ ὁποῖοι, ὡς εἶπον, ἐθεμελίωσαν
 ταύτῃ τὴν πόλιν. ἀπὸ τῆς ὁποῖας ἔχουσι κὲ τὰ
 πλεονότερα προνόμια οἱ ἐντόπιοι. Οἱ ἐγχώριοι
 ἀπὸ πολλὰ χωρία τῆ ἐπαρχίας, ὀπῶ μίαν φεραν
 ἐμετατόπισαν ἀπὸ τὴν Δανιμαρκίαν ἐδῶ, διαφέ-
 ρουσιν ἀπὸ ὅλης τῆς ἄλλης ἐγχωρίας τῶ τόπου κὲ εἰς
 τὰ ἦθη, κὲ εἰς τὴν διάλεκτον, κὲ εἰς τὰ φορέμα-
 τα

τε κὲ σκέφιας, ἐπειδὴ κὲ οἱ εὐτόπιοι φορῶσι Καπέλα ἤτοι σκιάδια.

Ἡ πόλις Ρ'εῦελ ἀπέχει τῆς Νάρβας ἑκατὸν μίλια πρὸς τὰ Νότια μέρη. τῆς δὲ Περὲπόλεως ἀπέχει μίλια 212. κὲ τῆς Ρ'ίγας 200. κὲ 160, τῆς πόλεως Α'βω, Μηξοπόλεως τῆς Φινλανδίας. Τὸ Βόρειον πλάτος ἤτοι ὕψωμα τῆς πόλεως εἶναι μοῖραι 59. 35'. τὸ δὲ μῆκος μοῖραι 42. 30'. λεπτά.

Σαλμ.

Πόσον ἀπέχει ἀπὸ τῶν πόλεων.

Δεξιτέρα πόλις τῆς Ἐσθονίας εἶναι ἡ Νάρβα, ἡ Νέρβα, κειμένη συμμα εἰς τὸν ποταμὸν τῆ αὐτῆς ὀνόματος, ἀπὸ τὸν ὁποῖον κὲ ἐπωνομάσθη. ὁ αὐτὸς ποταμὸς Νάρβα ἐξέρχεται παρὰ τὴ λίμνης Πέπης, κὲ χυύεται εἰς τὸν Κόλφον τῆς Φινλανδίας ἕως ὅπου μίλια μακρὰ ἀπὸ τῆς πολιτείας.

Πόλις Νάρβα.

Τῆτος ὁ ποταμὸς διαχωρίζει τῆς Ἰγγείαν ἀπὸ τῆς Λιβανίαν. τὸ πλάτος τε εἶναι ἕως ἑνα μίλιον κὲ ἔτι τὸ ἔξισμόν τε εἶναι ὀρμητικὸν ἔροπον τινὰ, μάλισα δύο μίλια κάτωθεν τῆς πόλεως Νάρβας, χηματίζει εἷνα καταράκτιω, ἤγυν ἐγκρεμνίζεται τὸ νερόν τε με μίαν μεγάλην βολὴν καὶ παραχλῶ, κὲ με τὸσίω ὀρμῶ, ὥστε ὅπῃ τὰ κύματα κτυπῶντας εἰς τὰς βράχας, σιωτείβονται, κὲ γίνονται ὡσαύτῃ μία βροχή. κὲ ἔτω παράγεται εἷνα θαυμασὸν ἀποτέλεσμα εἰς τὸν αἶρα, ἀνατέλλωντας δηλαδὴ ὁ Ἡΐλιος, κὲ κτυπῶντας μετὰ ταῖς ἀκτῖνές τε εἰς τὸν αὐτὸν καταράκτιω. μετὰ ταῖς Ἀντανάκλασες χηματίζει εἰς τὸν αἶρα μίαν Ἰ'εῖδα, ἤγυν εἷνα τόξον νεφελῶδες, τὸσον λαμ-

Ποταμὸς Νάρβας

Ἀποτέλεσμα τῆς ποταμῆς διὰ μέσον τῆς Ἡΐλιος

φρόν

πρόν, ὅσον φαίνεται πολλάκις τὸ συνηθισμένον εἰς τὰ σύνεφα μετὰ τὴν βροχίαν. Διὰ αἰτίαν τέτα τῆ καταράκτη συμβαίνει, ὅτι ὅλαις ἢ παραματεῖαις, ὅπως ἔρχονται διὰ τῆ αὐτῆ ποταμῆ εἰς Νάρβαν ἀπὸ τὴν ἐπαρχίαν Πλεσκόβ, καὶ Δέρπτ, τὰς ἐξεφορτώνουσιν ἐδῶ, καὶ διὰ ξηρᾶς τὰς περνεῖσιν ἀπὸ τὸν καταράκτιον, καὶ ἐκεῖ τὰς φορτώνουσιν εἰς καράβια διὰ τὸν Κόλπον τὸ Φινλανδίας.

Ἐκτίσθη ἡ πόλις Νάρβα παρὰ τῆ Βασιλείας τῆς Σφετζίας Βολμάρια τῆ δευτέρᾳ. Ἡ Ἀκρόπολις, ἡ γὰρ τὸ Κασέλιον διέσκεται οἰκοδομημένον εἰς τὴν ἀκρίαν τῆ ποταμῆ πρὸς Μεσημβρείαν. καὶ ἀπὸ τὸ ἀντίπερα μέρος εἰς τὸ Κάστρον Ἰβαννογορόδ, τὸ ὁποῖον οἱ Ρῆσοι οἰκοδόμησαν ἐπαύω εἰς εὐὰ δύσβατον βράχον. ἐκεῖ ὅπως ὁ αὐτὸς Νάρβας ποταμὸς χηματίζει μίαν Χερσονήσον.

Ἄνω ἡ μικρὴ ἀνεψία τῆς μεγάλης Ἄνω Ἀυτοκρατορίας, καὶ Μήτηρ τῆ Ἰωάννης, εἰς τῆτο τὸ Κάστρον ἐδιωρίσθη καὶ σταθῆ κατὰ τὸ 1744. μαζὶ μὲν τὸν Ἄνδρα τῆς Ἀντώνιον Οὐλέκον Βολφμπέτελ, διὰ παραγωγῆς τῆς Ἀυτοκρατορίας Ἐλισάβετ, ἀφ' ἧ ἔξωσαν τὸν Ἰωάννην τὸν Γιόντῆ ἀπὸ τὸ Βασίλειον, καὶ ἐσύκωσαν καὶ αὐτῆς τὴν διοικητικὴν βασιλείαν, καὶ ἐβασίλευσαν ἡ Ἐλισάβετ εἰς τὸν πατρικὸν τῆς θρόνον εἰς τὰς 1741.

Ἡ Νάρβα ἐστάθη εἰς πολλὰς χρόνας ἡ ἀφορμὴ

Απεχί
ως Νάρ-
βας.

πολλοὶ φερατότεροι ἀσυγκοίτως ἀπόδοσες εἶχαν
υπάγει· τὴν σήμερον ὁμοῦς ἀυξήσαν, καὶ ἐπλεύ-
τισαν χερδὸν ὡς τὸ ἀρότερον. Ἄυτη ἡ Πόλις ἀπέ-
χει τῆς Ρίγας 260. μίλια, καὶ 84. τῆς Πιξυπέ-
λειως, 60. τῆς πόλεως Ριῦιλ, 152. τῆ Βιμπέρ-
γυ, καὶ 450. πῆλος πάντων ἀπέχει τῆ Στοκόλμ.
τὸ πλάτος τῆς, ἥτοι ὕψος τῆ πόλεως εἶναι μοίραις
59. 8'. καὶ τὸ μήκος 46. 35'. λεπτά.

Εἰς τὸν τόπον, ὅπου εἶναι μεταξὺ τῆς Νάρβας
καὶ τῆς Ριῦιλ, καθὼς καὶ εἰς ὄλιω τῆν Διβωνίαν,
θρέφονται πληθὺς ἀγροα ζῶα, καὶ θηρία, μά-
λισα λύκοι καὶ Ἄρκυδες, εἰς τόσον ὅπου οἱ ἐγκύ-
ριοι μὲ μεγάλας κόπυς καὶ φύλαξις διαυθεντού-
σι τὰ ζῶά τες, καὶ ἑαυτὸν τες ἀπὸ αὐτά.

Σαλμ.
Λαμπ.
Πόλις
Τορπά-
τον.

Τετὴ πόλις τῆς Ἐθονίας εἶναι τὸ Τορπάτον,
τὸ κοινῶς Δέρπτ, ἢ Δόρπτ, λεγόμενον. αὕτη εἶναι
ἡ πρωτεύουσα πόλις μιᾶς μικρᾶς ἐπαρχίας τῆ
αὐτῆ ὀνόματος εἰς τῆν Ἐθονίαν, κοινῶς λεγο-
μένης Παλατινάτον Δέρπτ. Ἄυτη ἡ πόλις προ-
τερον ἦτον φετειχισμένη μὲ τειχόκασρα σιρια,
μὲ πύργους, καὶ μὲ ἓνα ὄχυρόν Κασέλιον. ἀλλ'
εἰς τῆς 1704. ὑποτάξαντες αὐτῆν οἱ Ρῦσοι, δια-
πορσαγῆς τῆ μεγάλῃ Πέξυ, ἐκατεδάρισαν ὅλα
τὰ τειχόκασρα, καὶ ὄχυρώματα. εἰσκιτα αὐ-
τὴ τοποθετημένη πλησίον τῆ ποταμῆ Ἐμπέκ μετα-
ξὺ εἰς δύο λίμνας, Βορζέρο δηλαδὴ καὶ Πέπους,
ἢ Πείπυς.

Πρότερον εἶχε καὶ καθέδραν Ἐπισκόπου, ὑπο-
κειμένη εἰς τὸν Ἀρχιεπίσκοπον τῆς Ρίγας. Εἰς